

ДОН

ДОМСКЕ ОМЛАДИНСКЕ НОВИНЕ

**120 ГОДИНА НАШЕ УСТАНОВЕ
ОД ДОМСКОГ ЖИВОТА ДО ОЛИМПИЈАДЕ
ОДАКЛЕ СТЕ, ДОМЦИ?**

БЕОГРАД, 2025.

Дом ученика средњих школа „Јелица Миловановић“ слави 120 година постојања

ЈЕЛИЦА ДОМ УЧЕНИКА
СРЕДЊИХ ШКОЛА
ЈЕЛИЦА МИЛОВАНОВИЋ

ДРАГИ ЧИТАОЦИ,

За нама је једна турбулентна и бурна година која је ипак успела да изнедри још једно лепше, опширније, боље издање ДОН-а. Ова година је посебна по још много чему, али можда највише по томе што је јубиларна 120. година од оснивања нашег дома. Из тог разлога смо се потрудили да у овом броју прикажемо дом из различитих перспектива, од неких новина па све до дугих традиција. Неке драге људе смо морали да испратимо, док смо друге топло прихватили. Сазнали смо и да су стари домци сада Олимпијци, а да се тренутни спремају за подједнако велике подухвате. Поред спорта, Донци никад не заборављају ни на културу, а ове године смо се бавили многим уметностима као што су филм, стрип, књижевност и сликарство. Имало је ту експеримената, истраживања и анализа, али ништа од тога није баш неочекивано од ове чувене новинарске секције. Надамо се да ћете и ви уживати у читању, као што смо и ми у састављању ових новина.

Душан Долић

- 4 ЈУБИЛЕЈ КОЈИ СЛАВИ ТРАДИЦИЈУ, ХУМАННОСТ И ОБРАЗОВАЊЕ
- 6 ПУТОВАЊЕ КРОЗ ИНСПИРАЦИЈЕ, ИДЕЈЕ И РАЗВОЈ
- 8 ОДАКЛЕ СТЕ, ДОМЦИ?
- 9 УСПЕСИ, СЊОВИ И ДОМСКЕ ПРИЧЕ
- 10 ДЕВОЈКА КОЈА ПОМЕРА ГРАНИЦЕ
- 12 ЉУДИ КОЈИ НАС ИНСПИРИШУ
- 14 ДОМИНУС
- 15 ОШТРО ПЕРО У СВЕТУ КРЕДИВНОСТИ
- 16 ОД ДОМСКОГ ЖИВОТА ДО ОЛИМПИЈАДЕ
- 18 ЗАЈЕДНО СТВАРАМО СИГУРНО ОКРУЖЕЊЕ
- 19 ОСВАЈАМО ВРХОВЕ
- 20 ЛИКОВНИ И ЛИТЕРАРНИ РАДОВИ
- 22 ДОМСКЕ ВЕСТИ
- 24 ЖИВОТ У ИЗДЗОВИМА
- 26 ДОМЦИ СА НЕОБИЧНИМ ХОБИЈИМА
- 27 ВАШ ПОУЗДАЊ ПАРТНЕР У ДОМУ
- 28 КЛУБ „ДОМ“
- 29 КАКО СТЕ, ШТА РАДИТЕ?
- 30 ЗАЈЕДНО У ПОДРШЦИ МЕНТАЛНОМ ЗДРАВЉУ
- 31 ОД РУШЕВИНА ДО СЛОБОДЕ
- 32 ГЕНЕРАЦИЈЕ КОЈЕ ОБЛИКУЈУ НАШ СВЕТ
- 34 ИНКЛУЗИЈА, АЛИ САМО НА ПДПИРУ
- 36 СРЕДЊОШКОЛЦА ЈЕ ПРИСУТАН
- 37 СТРИПОВИ КОЈИ СУ ОБОЈИЛИ ЈЕДНУ ЕПОХУ
- 38 ДОМСКИ БРОЈ

ДОН, Домске оmlадинске новине • www.jelicamilovanovic.edu.rs
Издавач: Дом ученика средњих школа „Јелица Миловановић“, Београд, Крунска 8
Главни уредник: Душан Долић
Новинари: Лара Вуковић, Нина Гавриловић, Огњен Глишић, Душан Долић, Јана Јовановић, Вана Јововић, Михаило Радовановић, Урош Танасковић и Дарија Џелебџић
Дизајн: Милош Урошевић • Фотографија: Михаило Алимпић
Координаторка новинарске секције: Лена Делеон Милачић

ЈУБИЛЕЈ КОЈИ СЛАВИ ТРАДИЦИЈУ, ХУМАННОСТ И ОБРАЗОВАЊЕ

Ове године наша установа слави један велики јубилеј – 120 година од оснивања и један мањи – 65 година рада под именом Дом ученика средњих школа „Јелица Миловановић“.

Сами почеци рада дома датирају још из далеке 1905. године. Дакле, више од века уназад. Све је почело сновима и амбицијама једне храбре, јаке и инспирисане жене, **Даринке Николић**. Она је својом упорношћу и јасном визијом успела да оснује Дом ученица и тиме се избори за културни и образовни напредак жена у то време. Наша установа и дан-дanas, само у новом руху, успешно следи идеје ове сјајне жене.

У тешким временима 19. века, након Српско-турских ра-

това, Даринка се одважно запутила у Русију, са тек толико новца да у њу отпутује. Челичне воље и срца испуњеног жељом да буде једна од руских питомица васпитног завода, који је настао под утицајем митрополита Михаила, Даринка Николић је напустила своју отаџбину.

Рођена је 1860. године у Сремским Карловцима, у скромној и честитој занатској породици. Са мајком и млађом сестром сели се у Београд, где постаје питомица кнегиње Наталије. У то време је митрополит Михаило основао завод близу Москве, где је позвао дванаест српских девојака. Даринка у почетку није била међу њима, али је својом упорношћу и уз наклоност српских званичника ускоро била позвана.

У заводу је остала годину дана, након чега је уписала чувени Смољни институт. На матури је од шездесет питомица била осма на листи. После најлепших година свог живота проведених на институту, где је била вољена од стране другова и професора, уписала је виши педагошки курс у трајању од три године. Занимљиво је да је више пута била царичин гост на ручку. Даринка се враћа у Србију 1889. године, након похађањог Филолошког института, где је изучавала француски језик. Наставница Више женске школе постаје 1891. године. У периоду

Јелица Миловановић 1922-1941

Јелица Миловановић

од 1903. до 1905. године основала је Коло српских сестара. Даринка је имала огромну жељу да отвори интернат и гимназију, зарад културног напретка жена. Наставнички колегијум Више женске школе је 1904. године проучавао њен предлог о оснивању заједничког дома за ученице. Веровали су у њену идеју, јер су ученице из унутрашњости становале у нехигијенским условима приватних станова. Управа друштва и дома је формирана 12. јануара 1905. године, чија је управитељица била Даринка Николић.

Живот домске установе започео је 16. октобра када је дом, у присуству краљевог изасланика, свечано отворен у кући краља Милана. Соја Давидовић је била највећи добротвор дома. Решавањем питања стварања домског поседа посветила се Даринка Николић. У Крунској број 8, пред данашњим домским прагом, налазило се погодан општинско земљиште. Након

врло живих, али успешних преговора, 16. октобра 1907. домска управа је примила од београдске општине тапију на ово земљиште. Домска палата у Крунској постаје једна од најлепших престоничких грађевина. За архитектонски стил заслужни су Светислав Пугњик и Драгу-

тин Маслаћ, а за финансирање радова посвећеност и способност госпођице Николић. Након свечаног отварања домске зграде, Љубомир Ковачевић, секретар САНУ, рекао је на седници: „Идите, господо, у Крунску улицу да видите шта је учинила воља једне жене празних шака“. Госпођица Николић је отворила фабрику чарапа у оквиру дома, где је запослила велики број сиромашних ученица. У предрадном времену, културне родољубиве манифестације дома имале су велики значај. За своје заслуге 1930. године награђена је Краљевским орденом Светог Саве III реда.

Одмах по објави Балканског рата, управа Дома је ставила домску зграду на располагање страним лекарима и болничким мисијама. Даринка Николић, која је одлично говорила стране језике, била је од велике помоћи као преводилац. Почетком Првог светског рата, Даринка је подруме дома отворила становништву као склониште од бомбардовања. У дому је чу-

вала петнаесторо сирочади, док граната није погодила зграду. Заједно са децом одлази из дома у Крагујевац, а затим у Скопље. Октобра 1915. године, бугарски војници су упали у стан Даринке Николић у Скопљу, након чега бива приведена. Годину дана након пуштања из затво-

ра враћа се у Београд, али сада није могла да ради ни у школи ни у дому. Након евакуисања непријатељске болнице добила је кључеве дома назад, али је зграда остављена у неред. На скупштини дома 1923. године нова управа је донела одлуку да Даринка напусти дом.

После толико труда уложеног у дом којим ми сада корачамо, многи би посустали пред неправдом која је задесила Даринку. Она је успела да превазиђе своју бол, због чега је знамо као енергичну визионарку, која је створила наш дом.

Решењем од 1960. године наша установа почиње да ради под именом Дом ученика стручних школа „Јелица Миловановић“. Јелица Миловановић је рођена 9.7.1922. године у Београду. Постала је члан КПЈ 1939, а у Ропчево долази 1941. на дужност учитељице. Активно је учествовала у организацији устанка 1941. Октобра 1941. непријатељ је одводи са часа и 17. децембра је стрељана на Бањици.

И докле год је камена на камену у овој згради, доцнија поколења причаће о хуманим и великим делима Даринке Николић и Јелице Миловановић.

Даринка Николић

ПУТОВАЊЕ КРОЗ ИНСПИРАЦИЈЕ, ИДЕЈЕ И РАЗВОЈ

Дом ученика „Јелица Миловановић“ овог септембра добио је новог директора, Жељка Бранковића. Из ученичке перцепције, директор углавном остаје особа обавијена мистеријом, неко ко доноси важне одлуке, али кога често не познајемо лично. Да бисмо ову мистерију разјаснили и приближили вам личност новог директора, одлучили смо да вам представимо његове идеје, размишљања и амбиције. Кроз овај интервју, покушавамо да вам приближимо Жељка Бранковића не само као руководиоца, већ као човека који је спреман да ствара боље услове за све нас, запослене и ученике дома.

РЕЦИТЕ НАМ НЕШТО О СЕБИ И ВАШЕМ ПРОФЕСИОНАЛНОМ РАЗВОЈУ?

Рођен сам у Босанском Петровцу, у малом месту у Босни. Моја професионална каријера почела је у младости, када сам имао жељу да урадим нешто што би било корисно за све, посебно за моју генерацију. Та жеља да превазилазим границе и идем даље водила ме је кроз цео мој професионални пут, а бунтовничка природа и данас ми је у основи свега што радим. Када поставим неки циљ, за мене не постоји препрека. Један период живота сам провео у Канади и то ме је посебно обликовало.

ли да прихватим ово радно место. Посвећеност младим људима и моја замисао да све треба да буде усмерено на вас, као будуће генерације, представља дубок извор моје инспирације за овај посао.

КОЈЕ СУ ВАМ ИДЕЈЕ И ДУГОРОЧНИ ПЛАНОВИ ЗА НАШ ДОМ?

Моја жеља је да створим услове за рад којима ће сви бити задовољни – и запослени и ученици. Никада не правим разлику између њих, јер сматрам да сви, и једни и други, зависимо једни од других. Услови које стварам за запослене, директно утичу на вас, младе људе, јер узајамна подршка и добра атмосфера

чине основну کاریку у раду сваке институције. Циљ ми је да изградимо заједницу у којој ће сви имати подстицајну и продуктивну атмосферу за рад и раст.

НА КОЈИ НАЧИН, ПО ВАШЕМ МИШЉЕЊУ, ДОМ УЧЕНИКА МОЖЕ УТИЦАТИ НА РАЗВОЈ МЛАДИХ?

Домови ученика имају значајан утицај на развој младих људи, јер овде млади проводе велики део свог живота. У овом периоду, који често траје четири године, ви почињете да обликујете своју слику о животу. Као институција, ми смо одговорни за вас, и зато је важно да будемо пажљиви и обазриви на све што се дешава. Треба да решавамо проблеме на време и да реагујемо на лоше понашање, али исто тако да пружимо подршку и стварамо здраву и подстицајну атмосферу. Сви домови ученика уложили су велики труд у овом правцу, и ја бих волео да нагласим важност свих тих напора за ваш лични и професионални развој.

КОЈЕ ОСОБИНЕ ЦЕНИТЕ КОД ЉУДИ С КОЈИМА РАДИТЕ, БИЛО ДА СУ УЧЕНИЦИ ИЛИ КОЛЕГЕ?

Искреност, борбеност и упорност. Ценим храбре људе који су спремни да дају све од себе. Отворена комуникација је најбитнија и атмосфера у којој влада истинитост је једина у којој можемо квалитетно да се развијамо.

КАКО ПРОВОДИТЕ СВОЈЕ СЛОБОДНО ВРЕМЕ?

Могу да кажем да готово и немам слободног времена. Поред овог посла у Дому, имам и приватну школу фудбала. Том послу морам да се посветим са истом преданошћу као и овде. Мене фудбал прати цео живот и кроз све фазе мог живота. У младости сам тренирао фудбал, а сада радим у школи фудбала са младима и трудим се да постану добри фудбалери и пре свега добри људи.

КАКО БИСТЕ ЖЕЛЕЛИ ДА БУДЕТЕ УПAMЊЕНИ НА КРАЈУ СВОГ МАНДАТА?

Желео бих да не будем упамћен по свом лику, већ по делима и одразима мог рада. Волео бих, кад будем овуда шетао у пензији, да свратим у Дом и да видим да је хармонија међу ђацима и запосленима остала иста.

ШТА БИСТЕ ПОРУЧИЛИ СВАДШИЊИМ И БУДУЋИМ УЧЕНИЦИМА?

Мој савет вам је да увек имате јасан циљ, нешто што вас мотивише и што ће вас водити кроз све изазове које живот поставља пред вас. Често ћете се наћи пред препрекама које ће вас тестирати, али кључ успеха је истрајност и спремност да се борите за свој циљ, без обзира на потешкоће. Овде, у Дому ученика, имате прилику да се развијате, научите нове вештине и изградите себе као личност. Искористите тај потенцијал, јер је ваш пут управо у вашим рукама.

ОДАКЛЕ СТЕ, ДОМЦИ?

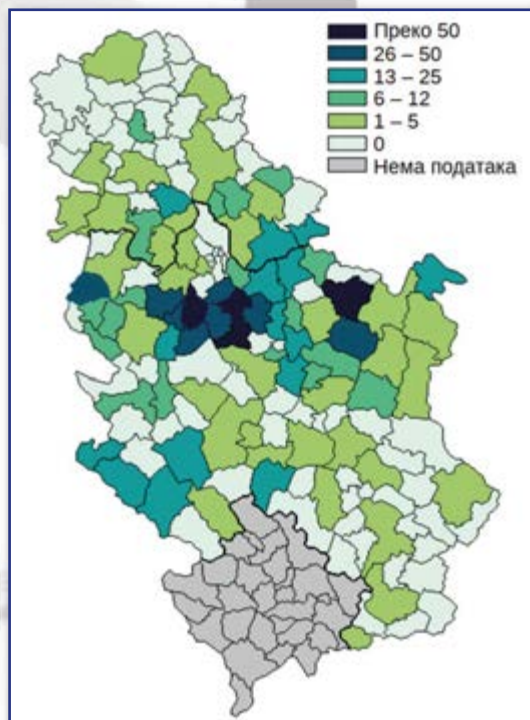
пут за домски магазин радим овај попис, како бисмо коначно сазнали одакле су тачно домци.

Општине са највише домаца су ове године Младеновац, Лазаревац и Лозница, док се по броју домаца по становнику Топола пробија на прво место. Испод можете видети 2

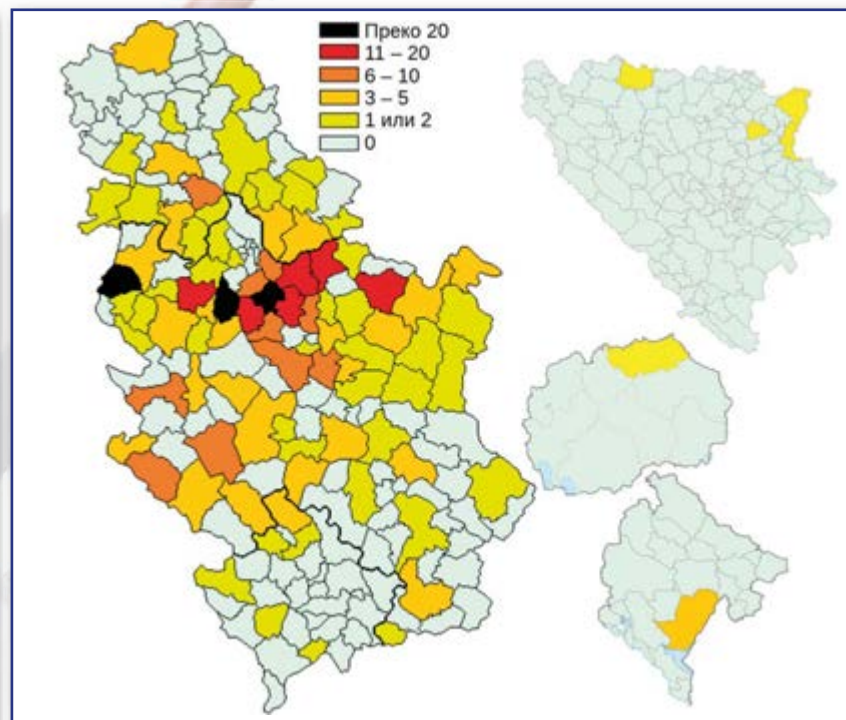
Често кажемо да је дом место где се може наћи неко из сваког краја Србије, па и шире, али радознао ум се не може ослонити само на оно што му се каже. Зато већ други

број домаца по општини, а на левој оно што је вероватно важније, број домаца у односу на становништво те општине. Неке чињенице су одмах очигледне: Мно-

го домаца долази из северног дела Шумадије, тик јужно од Београда, мањи број са југа Војводине и са запада и североистока Србије, а најмање са крајњег југа и севера државе. Ово има смисла са становишта практичности путовања до Београда, као и због регионалних центара Ниша, Новог Сада и Суботице, који одвлаче многе потенцијалне домце. Овај шаблон се понавља и у првом узорку, пре 3 године, па можемо закључити да је ово стање ствари вероватно релативно стално, и да ће се понављати дуго у будућности. На мојим наследницима у љубави за мале и демографију остаје да то и провере.

Број домаца на 100.000 становника

Број домаца

УСПЕСИ, СНОВИ И ДОМСКЕ ПРИЧЕ

Михаило Радовановић и Новак Деспотовић, матуранти Математичке гимназије, део су генерације талентованих младих математичара који су своје средњошколске дане провели управо у нашем Дому. Разговорали смо са њима и сазнали како су донели одлуку о упису, шта то за њих значи живот у дому и какве планове имају за будућност.

Михаило је у осмом разреду чуо да постоји школа која, како наводи, „скупља штребере из целе Србије на једном месту”, те је тако донео одлуку где ће наставити своје образовање. Новак каже да је још током основне школе био активан такмичар, па му је прелазак у Математичку гимназију био логичан наставак пута, поготово што су му конкуренти на такмичењима били управо њени ученици.

Обојица су се за дом одлучила, јер је био најближи школи, а и већина њихових вршњака из школе живела је управо тамо. Михаило описује боравак у дому као потпуно другачије искуство од оног на које је био

навикао код куће, а из њега носи безброј драгоцених успомена. Новак додаје да су му домска дружења донела неке од најлепших тренутака средњошколског живота.

Када је реч о саветима за будуће домце, Михаило кроз осмех каже да су добри примери, кувало за чај и фрижидер кључ опстанка, а све остало долази с импровизацијом и оптимизмом. Новак саветује новим домцима да се друже што више и упознају што више људи, јер ће им ти тренуци остати у сећању целог живота.

Поред математике, обојица имају разноврсна интересовања. Новак наводи како воли да иде у теретану, игра кошарку и дружи се са пријатељима, а Михаило своје слободно време проводи читајући књиге, играјући видео игре и шетајући, али се бави и несвакидашњим хобијима попут прављења вештач-

Михаило Радовановић

ких језика и истраживања насумичних тема на интернету.

Наравно, занимало нас је шта ови, већ успешни, млади момци желе и очекују од своје будућности. Михаило признаје да нема конкретне планове и да верује у непредвидивост живота. „Једна од најлепших ствари које можемо радити јесте трајни процес самооткрића,” каже он. Новак ипак има мало конкретнију визију: нада се упису на Кембриџ, а након тога види себе у свету програмирања. Његови узорци су врхунски математичари, а посебно Лука Вукелић, који тренутно ради у престижној финансијској фирми Јале Street, а додаје и да му је током школовања највећу подршку пружила породица.

За ове младе математичаре, Математичка гимназија и Дом "Јелица Миловановић" нису само образовне институције већ и места раста, истраживања и склапања пријатељстава. Без обзира на то шта будућност носи, сигурно је да су године проведене овде оставиле неизбрисив траг у њиховим животима. Ми се унапред радујемо њиховим будућим успесима и жељно ишекујемо да видимо у какве ће људе израсти.

Новак Деспотовић

ДЕВОЈКА КОЈА ПОМЕРА ГРАНИЦЕ

Успешна, радознала, свестрана – три су речи којима бисмо могли укратко да опишемо нашу саговорницу, **Нину Гавриловић**, која је својим бројним активностима обогатила нашу домску заједницу. Поред сјајних успеха у Математичкој гимназији, Нина је огроман траг оставила и у нашој установи, кроз учешћа у Вршњачком тиму, Ученичком парламенту, плесној и новинарској секцији, промовишући вредности толеранције, заједништва, правичности и активно се залажући за људска права.

ЗА ПОЧЕТАК, У КОЈУ ШКОЛУ ИДЕШ И ЗАШТО СИ СЕ ОДЛУЧИЛА БАШ ЗА ЊУ?

Оно што ме је и довело у овај дом, је уписивање Математичке гимназије. Откада сам била мала, први или други разред основне школе, знала сам да је то моја жеља и да желим ту да наставим своје школовање. Љубав према математици развила се и мислим да је то био логичан сплет догађаја. И данас када бих добила опцију да бирам, сигурно бих одабрала исто. Иако школа јесте захтевна сматрам да све то има своје бенефите. Људе које сам упознала су невероватни. Колико смо са једне стране слични, има-

мо и доста разлика, то је окружење које ми прија. Ту су и професори који су изузетно посвећени и труде се да знање пренесу што боље. Мислим да је то за мене био одличан избор, не само због проширивања знања из математике, већ и из других области.

ШТА ЗА ТЕБЕ ПРЕДСТАВЉА УСПЕХ?

То питање је заиста тешко. Сматрам да комплетан одговор не постоји. Из моје тачке гледишта, мислим да успех подразумева остварење у више животних области (приватан, друштвени живот, каријера, хобији...). Тренутно гледам на успех тако што на крају дана могу да застанем, размислим о свему што сам урадила и да будем поносна. Себе ћу сматрати успешном особом када сви делови мог живота буду на свом месту, када будем срећна, испуњена, поносна...

ШТА СИ СВЕ ПОСТИГЛА ЗА ОВЕ 4 ГОДИНЕ? ИА ШТА СИ НАЈВИШЕ ПОНОСНА?

Одувек ме је занимало много тога. Била сам активна у више области. Од почетка то су били математика и плес, којима се и даље бавим. Како сам расла, њима су се придружили и новинарство, активизам, омладинска политика и постала сам активна у борби за људска права. Научни радови, такмичења, програмирање... Све те ствари су нешто до чега ми је стало, и трудим се да свему посветим довољно времена. И поред неких конкретних успеха и награда (такмичења из математике, конференције), рекла бих да сам највише поносна на то што сам успела да останем посвећена свему што ме интересује.

КАКО ЈЕ ДОМ УТИЦАО НА ТЕБЕ?

Чула сам једну веома занимљиву мисао: Оно што ће наши другари морати да прођу са 18 година, када буду уписивали факултете, то смо ми прошли са 14 – 15 година, што јесте истина. Колико год можда

било незгодно у неким тренутцима, не можемо спорити чињеницу да је то допринео да раније стекнемо самосталност. Дом ми је пружио прилику да упознам толико дивних људи, да нучним толико занимљивих ствари. Такође, у оквиру различитих домских активности, имала сам прилику да развијем своје вештине. Дом је доста утицао на мој живот ове 4 године, и заиста сам захвална на томе. Највише ћу памтити људе и тренутке са њима. Од тога како сам са примеркама играла укрштене речи на поду наше собе, све до плесних такмичења на Домијади. То су све дивна сећања, која ми измаме осмех на лице.

ШТА БИ РЕКЛА СЕБИ ИЗ ПРВЕ ГОДИНЕ?

Све ће бити океј. Рекла бих јој да би требало да успори, ужива, да се дружи, испробава нове ствари.

КОЈИ СУ ТВОЈИ ПЛАНОВИ ЗА БУДУЋНОСТ?

Конкретно што се тиче уписа на факултет, планирам да то буде Математички факултет, смер за статистику. То је нешто што ме интересује и што верујем да ће се уклопити у оно што желим да постанем. Волела бих да се бавим Data Science – ом. Такође нека врста рада на побољшању образовног система, промоције науке... Што се приватног живота тиче, свакако бих волела да останем активна у стварима којима се сада бавим, да плешем, да читам, бавим се активизмом, радом са младима...

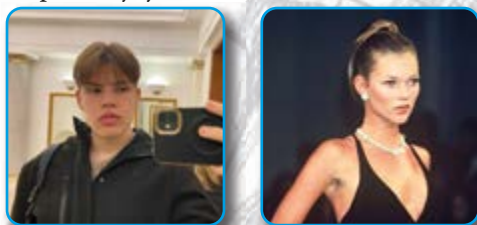
ШТА БИ ПОРУЧИЛА БУДУЋИМ ДОМЦИМА?

Поручила бих да дом није уопште страшно место, већ место за дружење, учење, лични развој. Овде ће имати прилику да уживају и да искористе све што дом нуди, као што су секције и излети. То су све прилике за стварање дивних сећања.

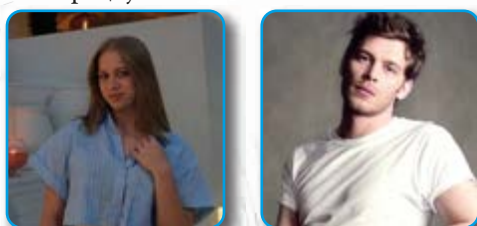

ЉУДИ КОЈИ НАС ИНСПИРИШУ

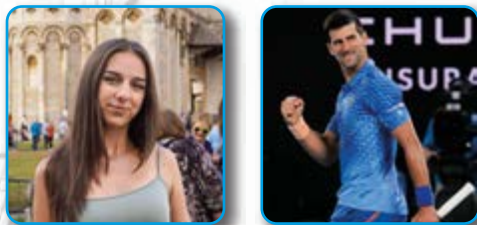
Урош Танасковић, Филолошка гимназија - Уживао бих у дану проведену са манекенком **Кејт Мос**. Сматрам да је њена каријера врло динамична и њен допринос моди изузетно значајан, с обзиром да је у модној индустрији већ 30 година. Разговарао бих са њом о њеном погледу на живот, каријери и генерално о њеном послу и како се она осећа у њему. Проведен дан са Кејт би била прилика да видим како живи једна особа која стоји иза толико модних и културолошких покрета које ја ценим.

Миња Прековић, Средња музичка школа „Мокрањац“ - Дан бих провела са **Џозефом Морганом**. Он је талентовани глумац познат по својој улози у серији „The Originals“. Фасцинира ме његова способност да унесе дубоку емоцију у свог лика, али и његов духовити и шармантни карактер ван екрана. Мислим да би било изузетно интересантно разговарати с њим о његовој каријери, али и о његовим интересовањима ван света филма. Уверена сам да би такав дан био пун инспирације и забаве.

Кристина Калабић, Медицинска школа „Београд“ - Најдраже би ми било да дан проведем са нашим тенисером **Новаком Ђоковићем**. Његова посвећеност, ментална снага и филозофија живота могу бити прави извор инспирације. Разговор с њим о приступу спорту и животу било би невероватно вредно искуство.

Тодор Аврамовић, ЕТШ „Никола Тесла“ - Да ми се укаже прилика да дан проведем са **Новаком Ђоковићем**, искористио бих то да научим понешто о његовој дисциплини, посвећености и филозофији живота. Разговарао бих с њим о припреми за велике изазове, менталном приступу и о томе како остаје фокусиран и поред великих притисака. Такође, волео бих да сазнам више о његовој исхрани и здрављу, јер је познат по свом здравом начину живота. Проведен дан са њим био би прилика да се мотивишем и научим како постићи успех кроз труд и самодисциплину.

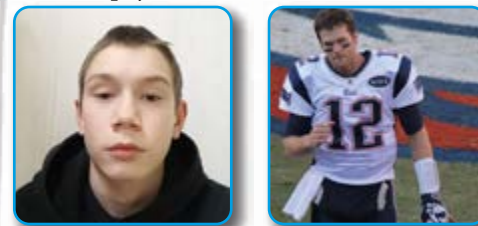
Новак Новаковић, Бродарска школа - **Лионел Меси** је особа са којом бих волео да проведем један дан. То би била невероватна прилика да упознам једног од најбољих фудбалера свих времена. Меси је познат по својој скромности и невероватним фудбалским вештинама, па бих желео са њим да причам о његовом путу до врха и изазовима које је прошао.

Петра Велиновић, Средња медицинска школа - Најзавнији дан би био уз музичара **Бруно Марса**. Његов таленат, енергија и креативност су невероватни, а осим тога, верујем да би разговори са њим били инспиративни и пуни позитивне енергије. Разговарала бих са њим о његовом музичком стваралаштву и процесу стварања песама. Такође, волела бих да сазнам како одржава ту страст за музиком и како балансира између каријере и приватног живота.

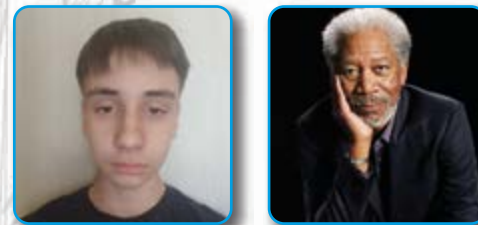
Огњен Глишић, Филолошка гимназија - Првео бих дан са играчем америчког фудбала **Томом Брејдијем**, јер је један од мојих омиљених спортиста и поред тога пријатељ Новака Ђоковића. Причали бисмо о томе како је постао дефинитивно најбољи играч америчког фудбала и како је настало његово пријатељство са Новаком.

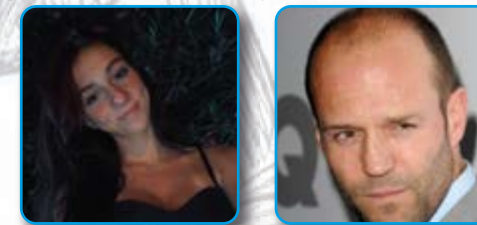
Павле Ивановић, Математичка гимназија - Особа са којом бих волео да проведем време, да је могуће, је **Петар Петровић Његош**. Искористио бих сваку драгоцену секунду да упијем његову мудрост и филозофску дубину, која је обасјала књижевни и политички хоризонт његовог доба. Разговарали бисмо о судбинским питањима народне слободе, математичким промишљањима о људској пролазности и величанственој хармонији космоса, коју је тако сугестивно описао у својим стиховима. Његова реторичка супериорност и мисаона проицљивост биле су непресушан извор инспирације за моје личне интелектуалне аспирације и разумевање историјских турбуленција епохе у којој је деловао. Прошетали бисмо кршевитим пејзажима Црне Горе, док би његова поетска рефлексија о части, судбини и храбрости одзвањала у мом уму, остављајући неиздрисив траг у мом поимању етичких и моралних вредности.

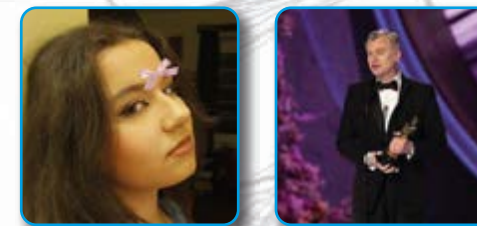
Вук Вујовић, Дрво арт - Дефинитивно први на листи би ми био глумац **Морган Фримен**, јер има тако занимљив и опуштен глас. Са њим бих могао да причам о било којој теми, био би то најзанимљивији и најопуштенији разговор. Можда би ми чак и дао неки животни савет који би ми помогао у мојим будућим одлукама.

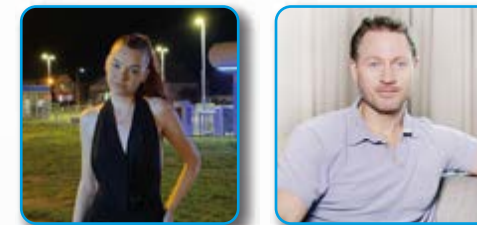
Теодора Васиљевић, Средња медицинска школа - Без размишљања бих изабрала **Џејсона Стејтсма**. Његова посвећеност физичкој спремности, дисциплини и уметности борилачких вештина може да те научи како да будеш фокусиран и мотивисан у сваком аспекту живота. Осим што је невероватан глумац, уз њега, сваки тренутак би био шанса да научиш нешто ново о снази, упорности и мотивацији, а све то уз забаву и енергију коју он носи.

Јована Вуковић, Угоститељско-туристичка школа - Ја бих изабрала **Кристофера Нолана**, зато што је јако добар сценариста и обожавам његове филмове. Волела бих да сазнам још о филмовима које је он написао, можда и шта ће ново да направи. Верујем да би ме посаветовао који следећи филм да гледам.

Јефимија Глишић, Медицинска школа „Београд“ - Мој избор би био **Брајан Џонсон**. Он је предузетник који је зарадио стотине милионе долара. Фокусира се на оптимизацију здравља и дуговечности, са циљем да промени ток човечанства. Дивим се његовој посвећености померању граница људског потенцијала кроз науку и податке.

„ДОМИНУС“

Н и ово, сада већ традиционално, појављивање нашег дома на фестивалу домског филма „Дани Сретена Ациња“ у организацији Дома ученика у Јагодини није прошло незапажено. Након два домска „блокбастера“, на свет је дошло и треће чедо продукције „Јелица М.“ и то под називом „Доминус“.

Филм представља дом на још један, потпуно другачији начин и то у форми документарног програма о једној домској соби. Житељи те собе су на први, а на други поглед још више, потпуно некомпатибилне личности које су игром случаја завршиле у истих пар квадрата. Да мука буде још већа, у соби владају велика алкавост, али и још већа ратоборност. Кроз борбу за највише место у домској хијерархији, цимери показују комплек-

сност замршених домских и међуљудских односа, а свему томе доприносе и исповести које пружају увид у мисли јунака.

И ове године смо, упркос кратком року, успели да оформимо екипу вредних домаца који су овај задатак схватили веома озбиљно. Седам ученика се окупило и написало сценарио, снимало, глумило и режирало филм, а поред тога нашло и времена за дружење и забаву. Филм је снимљен за само пар сати, а новина је да је у потпуности снимљен преко мобилног делефона. За квалитет снимака и каснију монтажу су се побринули нови чланови тима, Тодор и Љубица. Остале звезде Крунске улице се зову Михаило, Јефимија, Лена, Лука и Душан. Наравно, као и сваке године, подршка су нам биле васпитачица Косана и психолошкиња Лена. Снимање је ове године трајало само пар сати и само по себи је заслужило још један филм само о њему. Како не бисмо одавали више детаља о филму, само ћемо открити да је наш сет после завршетка снимања изгледао као земљотресом погођена зона.

Као награду за сав труд смо већ трећу годину за

редом угошћени од стране гостопримљивих и добро организованих ученика и запослених Дома ученика у Јагодини. Имали смо прилику да уживамо у многобројним конкурентским филмовима који су нас још једном подсетили да је сваки дом другачији и да свака домска соба крије своје приче и авантуре. Имали смо прилику и да још једном обиђемо Јагодину и посетимо све њене знаменитости. Као победници прошлогodiшњег фестивала, имали смо част да будемо чланови жирија на овогодишњем издању фестивала.

Као особа која је написала сценарио за сва три домска филма и сада напушта дом, надам се да ће ова традиција стварно заживети и наставити да обогаћује животе домаца. Желим мом наследнику или наследници да настави да ниже успехе као што је и ова трилогија и тако заувек сачува фрагменте дома и његових прича.

ОШТРО ПЕРО У СВЕТУ КРЕАТИВНОСТИ

У овом издању домског часописа имамо част да вам представимо Душана Допуђу, ученика Филолошке гимназије на смеру за немачки језик. Током четири године, Душан је успео да се истакне као одличан ђак, уредник домског часописа, важна карика Вршњачког тима, волонтер, Петничар, глумац, сценариста и активан члан домске заједнице. Његова посвећеност, упорност и страст према новинарству инспирисале су све око њега.

У овом интервјуу, Душан нам открива своје успоне и падове, како успева да балансира обавезе и пријатељства, своје планове за будућност и шта га је инспирисало приликом краирања домских филмова. Прочитајте и уверите се како изгледа живот младог човека који је одлучан да оствари своје снове.

Кад погледаш уназад, шта сматраш својим највећим успехом, а које су тешкоће на које си наишао?

Успех је нешто што ме покреће, али то ипак не значи да ме неуспех спотачиње. Мислим да успех треба тражити у многим тренуцима како не бисмо губили веру у себе. Најпоноснији сам на себе што сам успео да истрајем и изградим своју личност. Не бих издвајао проблеме, јер су они на крају крајева сви последица промене окружења. Да ли то било прилагођавање на ново друштво или дом или ипак треће, важно је само да онај који ово чита разумне да се све да решити, са мање или више последица.

Шта би рекао себи из прве године?

Искуси све што можеш!

Како је дом утицао на тебе?

Дом је за мене непроцењиво искуство пошто ме је научио разним занимљивостима о људима и животу. Због многих одлука сам се у једном тренутку кајао, али дом никада није био једна од њих. Памтићу заувек мој кревет, мензу и пријатеље.

Како си успео да балансираш обавезе у школи, дому и дружење са пријатељима?

Врло лако. Изузев тога што никада ништа нисам балансирао. Нажалост, моја највећа мана је што не волим да радим нешто што ме не занима, тако да се увек јасно види шта су ми приоритети. Та техника ме до сада није преварила, али не знам како ће ми то пролазити у будућности...

Шта те је инспирисало током рада на домским филмовима?

Увек сам се водио тиме да теми домског живота приђем из несвакидашњег угла. Први филм је дом приказао из очију аутсајдера, други се поиграва са психом домаца која често није видљива спољним посматрачима, а трећи спаја ове две перспективе у приказ (пародије) домског друштва. Идеја фестивала ми је предивна и драго ми је што се кроз њега промовише култура. Хвала Јагодинцима на прилици да прикажемо своје таленте и идеје! Фестивал и цело искуство снимања филма ће ми остати у лепом сећању.

Који су твоји планови за будућност? (факс, после факса...)

Уписаћу публицистику и аудио-визуелну продукцију у немачком граду Манјцу како бих се још више приближио својој професији из снова – новинарству. Надам се да ћу ове одговоре у будућности читати у својој емисији и да ћу бити поносан на то докле сам дошао.

ОД ДОМСКОГ ЖИВОТА ДО ОЛИМПИЈАДЕ

Три бивша ученика Дома ученика „Јелица Миловановић“ овогодишњи су учесници Олимпијских игара, а сваки од њих има своје јединствено искуство и успомене које ће понети са овог историјског догађаја. Ненад Карановић, помоћни тренер баскеташима ЗХЗ, Мина Ђорђевић, кошаркашица која је играла у Црвеној Звезди и сада игра за немачки Келтерн, и Александра Катанић, плејмејкерка која је играла за бројне клубове широм света. Сви заједно су делили један од највећих тренутака у својој каријери - учешће на Олимпијади. Иако су их различити путеви довели до овог истог циља, за све троје, то је било остварење сна и тренутак поноса који ће дуго памтити. У овом интервјуу, они деле своје незаборавне тренутке из Олимпијског села, изазове са којима су се сусрели и посебне тренутке који су их обележили, као и успомене на време проведено у Дому, које им је пружио не само образовање, већ и пријатељства која ће трајати цео живот.

ОЛИМПИЈСКА ИСКУСТВА – НЕНАД КАРАНОВИЋ

„Ја сам цео свој живот у кошарци. Прво сам се професионално бавио кошарком, као и баскетом, а од поршле године сам помоћни тренер баскет тима ЗХЗ. Док сам боравио у Дому ученика „Јелица Миловановић“ похађао сам Медицинску школу на Звездари, а касније сам студирао на ДИФ-у. Учествоваће на Олимпијским играма је једно лудо и незаборавно искуство за мене. Бити део тако великог догађаја и присуствовати историји је огромна част за сваког тренера и спортисту. Највећи утисак на мене оставило је Олимпијско село, где смо сви били заједно. Сећам се тренутка када је Новак Ђоковић дошао у село, а његове речи и присуство су заиста оста-

вили снажан утисак на мене. Највећи изазови током Олимпијаде су ми били да играчима одржим фокус само на игру. С обзиром да је у Олимпијском селу лако скренути фокус са кључних ствари, морали смо да се изолујемо од спољног света и да се фокусирамо само на игру. Невероватан је осећај кад боравите на истом месту са свим тим врхунским спортистима.

Сматрам да је кључан фактор за успех у спорту рад. Такође, баскет ЗХЗ видим као спорт будућности. Са брзим животним темпом и недостатком времена да се прате дужи спортови, овај спорт постаје револуционаран, јер траје само 10 минута или до 21 постигнутог коша, што га чини брзим и атрактивним.

Дом је за мене најлепше искуство и четири најлепше године у мом животу. Пријатеље које сам стекао тамо, и данас сматрам својим најбољим другарима. Сећам се првих месеци након доласка у дом, када ми је било јако тешко, али сада знам да су ме ти тренуци учинили јачим. Васпитаачи, ТВ сала, учионица и собе остали су ми као најлепши период у животу. Домџаде су ми посебно остале у добром сећању, нарочито градске и републичке које смо увек освајали. Данашњим домцима бих поручио да уживају у времену проведеном у дому, јер је то период који се памти и који оставља трајне успомене.“

Ненад Карановић

СРЕЋА, ПОНОС И ОДГОВОРНОСТ – АЛЕКСАНДРА КАТАНИЋ

„Кошарку сам почела да тренирам у Смедеревској Паланци са 8 година. Црвена Звезда ме је позвала кад сам завршила основну школу и тада сам се преселима у Београд где је почела моја домска авантура. У Звезди сам провела 6 година, до првог иностраног ангажмана, али као у свакој породици, Звезди сам се увек враћала. Играла сам у Шпанији, Турској и Црној Гори, а покривам позицију плеја. Олимпијске игре за мене су прво биле неизмерна срећа, још мало среће, доста поноса и одговорности према својој земљи и онда још мнооого среће!! Бити у прилици да се нађеш поред свих тих људи, за које сам имала прилику да навијам од куће, је посебна привилегија. Морам да истакнем Новака Ђоковића, енергију која га прати и тај фамозни говор, после освајања злата, којим нас је силно мотивисао и најежио! Такве ствари су заправо и највећи изазов, с обзиром на то да је поред њега са нама у селу било још врхунских спортиста са којима имаш прилику да се дружиш свакодневно, а веселу атмосферу не морам ни да спомињем. Ееј, па ми смо играли коло са Ђоковићем!! А сутрадан победиле прејакне Кинескиње! Такође, видети амерички дреам теам уживо, за

Александра Катанић

мене као кошаркашицу је оставило посебан утисак!

За Дом ме вежу само најлепше успомене ❤️. Мој трећи спрат, соба која гледа на математичаре, огледало поред којег смо пролазили пре школе, тренинга, излазака и одакле имам милион слика, менза и чувени кремић за доручак, због којег смо устајали у 6 ујутру, ТВ сала и борба за што боље место пред неку утакмицу, читаоница и гласни математичари, прве љубави Домџаде иииии... шта се деси на Домџади, остаје на Домџади!!!

Завршила бих са мојом драгом васпитајом Косаном, која ће свакако знати колико ми значи, много више него што бих ја могла овде да опишем.

Домци, запамтите домске ситнице, јер ћете се једног дана сећати са пријатељима са којима сте дом и делили, смејаћете се стварима којих вас је сада срамота, знајте да онај грашак средом уопште није тако лош, (такав укус у својој кухињи још увек безуспешно покушавам да ископирам), шта год да вас мучи, проћи ће, чешће молити васпитааче за излаз до 12 (иако вам то вероватно неће дати) али ко зна?! И не крадите никоме чоколадно млеко! ☺ Будите посебни, много много сањајте, јер снови се остварују, а онда још мало сањајте, јер снова никад доста.“

ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ И МОЈЕ НАЈЛЕПШЕ УСПОМЕНЕ – МИНА ЂОРЂЕВИЋ

„Кошарку сам почела да тренирам са 11 година у родном граду у Алексинцу. Након основне школе прешла сам за Београд у Црвену Звезду где сам провела 5 година. Након тога сам играла за Будућност, одакле сам прешла у Фенербахче са којим сам освојила Евролигу. Тренутно сам у Немачкој у Келтерну. Позиција на којој играм је 4.

За једног спортисту играти за своју земљу је највеће постигнуће и нешто сасвим посебно. Још када имам прилику да предстваљам своју земљу на једном тако великом такмичењу, као што је Олимпијада, је права част. Ово су биле моје прве ОИ и била сам стварно пресрећна и узбуђена, јер то је остварење сна. На ОИ такмиче се најбоље екипе света и сигурно је био највећи изазов одмерити снагу на терену са свим тим играчима. Многе од њих сам гледала на телевизији у најјачим тимовима и онда сам се нашла са некима на истом терену. Поред терена требало је остати фокусиран и ван терена, јер је било доста ствари који су мени били нове и занимљиве и одвлачиле пажњу и енергију. Наравно да смо могли да уживамо у свим чарима ОИ као таквог такмичења, али требало је увек имати у глави наш примарни циљ, а то је терен и победа. Најјачи утисак је на мене оставила, пре свега, сама организација и како смо сви били заједно. Ми смо први део такмичења били у Лилу, где је била само кошарка. Сваког

Мина Ђорђевић

дана сам пролазила поред свих тих познатих кошаркаша и кошаркашица, од којих су ми неки били и идоли док сам била млађа и почињала са кошарком. Сасвим је нормално било да једемо заједно, седимо и пратимо остале утакмице. Касније када смо прешли у Париз, сам тај изглед олимпијског села и та атмосфера тамо је нешто што ћу памтити сигурно. Упознала сам и остале спортисте, славила злато са Новаком Ђоковићем што је тренутак за памћење.

Дом ми је остао у најлепшем сећању. Као неко ко нема ни брата ни сестру први тај долазак у дом је био шок за мене. Али када сагледам те 4 године у дому, сигурно не бих мењала тај доживљај и стварно ми је било лепо. У дому никада ниси сам, увек имаш некога да питаш за помоћ, стекла сам толико много пријатеља и упознала дивне људе. Сећам се Домџада и тих дружења, буђења сваког јутра од стране васпитаача и музике коју су пуштали на звучницима да нас разбуди, инспекције соба, али сада када размислим то су биле добре ствари и помогло нам је да створимо навике за касније.

Данашњим домцима бих поручила да увек буду истрајни и упорни у ономе што раде. Да никада не одустају и да увек дају свој максимум. Знајте да је тешко, да су одвојени од куће, да долазак у дом као да почињу једно ново поглавље у животу, али на све то нека гледају као нову шансу и нека је искористе. За мене је тај период у дому који сам провела остао у јако лепом сећању.“

АКТУЕЛНО:
ПРЕВЕНЦИЈА
ВРШЊАЧКОГ
НАСИЉА
Лара Вуковић

ЗАЈЕДНО СТВАРАМО СИГУРНО ОКРУЖЕЊЕ

Вршњачко насиље представља озбиљан друштвени проблем који погађа многе младе људе и зато у нашем Дому организујемо пуно превентивних активности. Оно може бити физичко, вербално, психичко или дигитално, а сви облици могу имати озбиљне последице. Страх, несигурност, губитак самопоуздања и депресија само су неки од проблема са којима се жртве суочавају. Нажалост, многи ученици се повлаче и не говоре о насиљу, што насилницима омогућава да наставе са својим понашањем.

Вршњачко насиље може настати из различитих разлога. Насилници често долазе из лоших породичних окружења, имају ниску емоционалну стабилност или желе да покажу своју моћ и доминацију пред вршњацима. Уз то, дигитално насиље је постало посебно опасно, јер се шири путем друштвених мрежа и апликација за дописивање. Жртве насиља нису заштићене ни ван школе, јер насиље може наставити да траје и код куће, кроз поруке, коментаре или објаве на интернету.

Борба против вршњачког насиља захтева заједнички напор свих нас. Први корак у овој борби је едукација. Ученици морају научити како да препознају насиље, да

Радионица о дигиталном насиљу у Центру за младе ЦЕЗАМ

препознају знакове када неко од њихових вршњака трпи насиље, као и коме могу да се обрате за помоћ. Такође, важно је да сви – од наставника, васпитача и родитеља до самих ученика – активно раде на стварању сигурног окружења.

Осим тога, развијање емпатије и поштовања међу младима кључно је за превенцију насиља. Свако од нас може допринети стварању безбедног окружења – и то не само у школи, већ и на интернету. Ако приметимо насиље, не смемо окретати главу. Свака пријављена ситуација може помоћи да неко избегне озбиљне последице.

Насиље није нешто што би требало да буде приватна ствар – то је друштвени проблем који захтева да сви будемо укључени у његово решавање. Заједно можемо створити сигурно окружење у којем ће се сви млади осећати поштовано и сигурно, без страха од насиља. Зато, будимо глас оних који га немају и активно се боримо за боље и безбедније друштво за све!

Међународни дан борбе против вршњачког насиља

СПОРТСКИ КУТАК:
НАШИ
СПОРТИСТИ
Дарија Целебџић

ОСВАЈАМО ВРХОВЕ: УСПЕСИ НАШИХ МЛАДИХ СПОРТИСТА

У овом издању спортског кутка, желимо да вам представимо три ученика која су изузетно успешна у различитим спортским дисциплинама. Њихове приче су инспирација за све нас, јер показују посвећеност, рад и страст за спортом, као и способност да балансирају између школских обавеза и тренинга.

САЊА АКШАМ

Сања Акшам је талентована кошаркашица која тренира од осме године, а тренутно игра за КК Црвена звезда на позицији крилног центра и центра. Њен спортски пут започео је као дете када је први пут пратила свог брата на тренинг, што је постало њена љубав на први поглед. Изазови са којима се суочавала били су бројни, а највећи је био прелазак из младих селекција у сениорску кошарку, што је захтевало огроман рад и упорност. Највећи успех ове сезоне био је освојени Куп „Милан Цига Васојевић“, а као значајан успех истиче и освајање другог места на Европском првенству за кадеткиње до 16 година. Сања је одабрала Дом „Јелица Миловановић“ на препоруку свог клуба, а из њеног борава у дому најлепша сећања су на прву годину и дружење са својом цимерком Инес и ва-

спитачицом Косаном. Њен циљ је да остане у фармацији и да настави да се бави кошарком на највишем нивоу.

МИЛУТИН КОВАЧЕВИЋ

Милутин Ковачевић своју спортску каријеру започео је у раном узрасту, прво као каратиста,

а касније се одлучио за фудбал, који га је освојио већ у основној школи. Прелазак са фудбала на фудсал, у његовом случају, био је логичан корак, а као играч КМФ ФОН-Бањица постигао је значајне успехе. Највећи изазов за њега био је прилагођавање на нову средину када се преселио у Београд, али је исто тако, након тога, остварио изузетне резултате са својом екипом, освајајући титулу најбољег у Београду и финале Омладинске лиге Србије. Његов највећи успех свакако је позив у омладинску репрезентацију Србије. Милутин је изабрао наш дом на основу препорука својих пријатеља, а као најдраже сећање истиче свој живот у дому и пријатељство са својим цимером Миланом. У будућности планира да настави са студијама и даље се бави фудсалом.

ГАВРИЛО ГАЈИЋ

Гаврило Гајић, ватерполо репрезентативац и члан ВК Сингидунум, тренутно игра на позицији левог крила и левог бека. Његов пут у спорт је почео захваљујући пријатељу који га је позвао да се придружи ватерполо тренинзима. Иако је све почело као забава, брзо је схватио да жели озбиљно да се посвети овом спорту. Изазови са којима се сусретао укључују напорне тренинге и живот у дому, али је упорношћу и посвећеношћу постигао значајне успехе, као што су освајање 1. Б лиге и треће место у Првој А лиги. Гаврило је имао прилике да игра са представницима других земаља и да се обучава са тренерима репрезентације Србије, што је за њега било драгоцену искуство. Наш дом је одабрао због своје локализације близу школе и базена, што му омогућава лакшу организацију

времена. Гаврило свој боравак у дому памти по новим пријатељствима и животним лекцијама које је научио. У будућности планира да се професионално бави ватерполом, али и да заврши студије.

ЛИКОВНИ И ЛИТЕРАРНИ РАДОВИ

Вук Вујовић

Мина Милојевић

Волиш ли ме?

Дани вртоглавице несмотрено пролазе
у тихој, густој магли једва се налазе,
погрешним редом ка мени стижу,
у супротном се смеру нижу.
А таман када олуја тиша постане,
од кише само малена бара остане,
будем на корак од тога да те заборавим
и више никада не волим,
у гужви осетићу мирис сличан твој
и сваки смисао доживеће пуки слом.

Затим ће небо опет упити све боје,
Сунце ће ме мило грејати у наручју свом
док не погледам дубље приказ преда мнош.
Приметићу да океан личи на очи твоје
и таласи ће ми те донети,
љуљајући колевку наших сећања.
Сетићу се оне буре од осећања
и како је дивно било волети.

На улици ћу случајно твоје име чути
у сасвим непознатом контексту
и само ћу се запитати
чекаш ли ме на нашем месту?

И чак ако због твог одговора
моје срце изгуби чврстину,
ако ми он осмех са лица скине,
само ми реци истину.
Волиш ли ме?

Јована Карић

Крај

Једном када живот раздвоји путеве наше,
и све постане само успомена,
са срећном памтићу осмехе ваше,
и рећи вам збогом за сва времена.

Сада се полако ближимо крају,
прошле су 4 године као од шале,
а за моје цимерке место у рају
за сву љубав коју су ми дале.

У дому се стварају најлепше везе,
упознаш добре људе и оне безвезе,
научиш свашта о љубави и пријатељству,
и на крају дана буде све на месту.

Највише памтићу испред дома блеје,
кад није било кише и снега који веје,
без брига и муке, са осмехом на лицу,
слушали смо музику и јели у мензи
пљескавицу.

Живети са вама била је милина,
Београд у смогу, испред нас белина,
за генерално све натрпано у ормару,
ми смо жедни, а апарат за воду у квару.

Мада на крају и то је мање битно,
кад делиш муку сведе се на ситно,
ту су моје цимерке и кад нема новца,
и такав је живот сваког срећног домца.

Емилија Петровић

Јована Димитријевић

Ђорђе Петровић

ПОСЕТА МУЗЕЈУ ВЕЛИКОГ НОБЕЛОВАЦА ■ Ученици дома имали су прилику да посете Музеј Иве Андрића и ближе се упознају са животом и делом нашег нобеловца. Кроз обилазак, сазнали су занимљиве детаље о његовом књижевном стваралаштву, инспирацији и времену у којем је живео. Ова посета била је вредно искуство које је подстакло ученике да се још више заинтересују за Андрићеве романи и његову улогу у српској књижевности. Учесници су имали прилику да виде рукописе, личне предмете и фотографије које су дочарале његов животни пут. Водич је посебну пажњу посветио симболици и мотивима у Андрићевом стваралаштву. Овај обилазак оставио је снажан утисак на ученике, инспиришући их да истраже више о нашој култури и књижевности. ■

ПАЛАТА НАУКЕ - СВЕТ ИНОВАЦИЈА И ОТКРИЋА ■ Посета Палати науке у Београду омогућила је ученицима да се ближе упознају са фасцинантним светом науке и технологије. Кроз интерактивне поставке и експерименте, открили су како функционишу различити научни принципи и како се наука примењује у свакодневном животу. Овај обилазак инспирисао је многе ученике да се заинтересују за научне дисциплине и иновације. Имали су прилику да испробају различите експерименте из физике,

хемије и биологије. Највише их је одушевио део са роботиком и вештачком интелигенцијом, где су могли да виде како функционишу модерне технологије. Посета је завршена дискусијом о важности науке у савременом друштву и њеном утицају на будућност. ■

ВРШЊАЧКИ ТИМ - ПОДРШКА И ЗАЈЕДНИШТВО ■ Вршњачки тим игра значајну улогу у дому, пружајући подршку новим ученицима и помажући у решавању различитих изазова. Чланови тима су увек ту да саслушају, дају савет и допринесу бољој атмосфери у дому. Овакав облик сарадње подстиче солидарност, толеранцију и међусобно разумевање међу ученицима. Један од главних задатака вршњачког тима је организовање активности које олакшавају прилагођавање нових ученика. Њихов циљ је стварање подстицајног и сигурног окружења у коме се сви могу осећати прихваћено. Кроз свој рад, чланови тима уче како да буду одговорни, емпатични и да активно доприносе заједници. ■

БЕОГРАД ИЗ ДРУГАЧИЈЕ ПЕРСПЕКТИВЕ - ВОЖЊА ОТВОРЕНИМ АУТОБУСОМ ■ Ученици су имали

прилику да уживају у туристичкој вожњи отвореним аутобусом и на нов начин открију лепоте Београда. Током обиласка, видели су најзначајније знаменитости града и чули занимљиве приче о историји и култури српске престонице. Ово несвакидашње искуство пружило је ученицима незабораван доживљај и прилику да Београд заволе још више. Поред знаменитости, сазнали су и мање познате анегдоте о граду које су их додатно заинтересовале. Посебан утисак оставио је поглед са

Калемегдана, где су могли да уживају у панорамама града. Овај излет подстакло је ученике да истраже још више културних и историјских знаменитости. ■

КВИЗ - СПОЈ ЗНАЊА И ЗАБАВЕ ■ Као и сваке године, у нашем дому одржан је традиционални квиз, који је окупио ученике жељне знања и забаве. Такмичари су се надметали у различитим категоријама, а атмосфера је била испуњена духом тимског рада. Ово није била само прилика за тестирање знања, већ и за јачање тимског духа и сарадње. Квиз је подстицао креативно размишљање, брзо доношење одлука и вештину сналажења у различитим ситуацијама. Осим тога, развијао је такмичарски дух и мотивацију за учење на забаван начин. Захваљујући овом догађају, ученици су стекли нова знања и створили лепе успомене. ■

ПСИХОЛОШКЕ РАДИОНИЦЕ - КОРАК КА РАЗВОЈУ И ПОБОЉШЊУ КОМУНИКАЦИЈЕ ■ Редовне психолошке радионице у дому имају за циљ да помогну ученицима у савладавању

струса, развоју социјалних вештина и изградњи самопоуздања. Кроз занимљиве активности и разговоре, учесници уче како да боље разумеју себе и друге. Ове радионице су важан део подршке младима у њиховом развоју и суочавању са свакодневним изазовима. Учесници су се бавили темама као што су решавање конфликта, асертивна комуникација и емоционална интелигенција. Преко различитих психолошких тестова и игара, научили су више о својим јачинама и областима за напредак. Ове радионице пружиле су им алате за бољу адаптацију у друштву и изградњу здравих односа. ■

ЖИВОТ У ИЗАЗОВИМА

Катарина Ницић, наша бивша ученица, има заиста богато и разнолико искуство које је обликовало њену животну причу. Након што је завршила прву годину студија у Новом Саду, преселила се у Београд, да би затим студирала у Америци, где је, осим академских обавеза, играла и одбојку. Њено путовање није стало на томе – годину дана провела је у Кини, а затим је наставила образовање у Амстердаму, где је завршила мастер студије. Данас је запослена у једној америчкој фирми и веома успешно ради у области маркетинга, али њено срце остаје верно спорту, који је и даље саставни део њеног живота.

Њено име постало је препознатљиво и у оквиру популарног такмичења Survivor, где је кроз невероватне изазове и борбе за опстанак освојила срца многих гледалаца. У овом интервјуу, Катарина нам преноси своје незаборавно искуство са Survivor-а, сећања на боравак у дому, али и вредности које је из тих искустава понела у животу.

КАКО СИ СЕ ОДЛУЧИЛА ДА СЕ ПРИЈАВИШ ЗА SURVIVOR?

Нисам гледала телевизију годинама, али када сам се вратила у Србију, почела сам свакодневно да пратим Survivor и баш ми је било занимљиво. Следеће сезоне сам одлучила да се пријавим. Прошла сам као резерва, али нисам на крају отишла. Следеће године су ме само изненада позвали и питали хоћу ли да идем и пристала сам. Звали су ме два дана

пред пут и нисам имала времена за неке озбиљније припреме.

ШТА ТИ ЈЕ БИЛО НАЈИЗАЗОВНИЈЕ ТОКОМ БОРБКА У SURVIVOR-У?

Највећи изазов у Survivor-у свакако је била храна. Сви они оброци које гледамо на телевизији постану стварност само ако победиш у игри. Било је то потпуно другачије искуство од свега на шта сам навикла. Глад ми је најтеже пала.

КОЈИ ТРЕНУТАК ТИ ЈЕ ОСТАО У СЕЋАЊУ?

У једној фази такмичења наше племе није победило у игри за награду чак 20 дана. Ми смо тада били прегладни. Тренутак који ћу заувек памтити је када смо након те три недеље напокон победили и освојили бургере. Занимљиво је то да ја у том тренутку две године нисам јела месо, али сам овај бургер појела у сласт. Чак сам добила и репете. То је био тренутак чисте среће.

КАКО ЈЕ ИЗГЛЕДАЛО ТВОЈ СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ НА ОСТРВУ?

Мој дан на острву је био прилично једноставан. Пробудиш се, скуваш мало пиринча за доручак, а потом, ако има игре, спремиш се за њу. Ако нема игре, време проводиш у хладу или се опушташ у мору. Дани када нисмо имали никаква снимања су пролазили јако споро, а када смо имали игре били су веома динамични.

ДА ЛИ СИ ИМАЛА НАМЕРУ ДА ОДУСТАЊЕШ?

Никада нисам размишљала о одустајању, али пред крај снимања, психички је постајало заиста тешко. Био је то период од 80 дана без адекватне хране, а слободни дани, који су долазили сваки други дан, су ми се чинили бесконачно дугим. Време је ишло споро и изузетно је било тешко издржати.

ДА ЛИ СИ СЕ НЕКИМ ИЗ ТАКМИЧЕЊА ОСТАЛА У КОНТАКТУ?

Да, активно се дружим са Војом, Урошем, Тијаном и Весном. Весна ми је постала као сестра – била је она која нас је све смиривала, јер да није било ње, вероватно бисмо сви полудели од стреса.

ДА ЛИ ТИ ЈЕ ЖИВОТ У SURVIVOR-У ПРОМЕНИО ПОГЛЕД НА ЖИВОТ?

Survivor ми није променио поглед на живот, али је потврдио многе ствари које сам већ веровала. Једина ствар коју сам мислила да ће ми заувек променити јесте однос према храни, али након само три дана нормалног једења, потпуно сам заборавила осећај који сам имала на острву. Да ме поново позову, сигурно бих се пријавила и учествовала поново.

КАКВО ЈЕ ТВОЈЕ ИСКУСТВО ИЗ ДОМА?

Најлепши период мог живота дефинитивно је био у дому. Иако сам у дому провела само две године, то су биле године испуњене сјајним друштвом и безбрижним тренуцима. Сваки пут када сам одлазила из дома, плакала сам, то је био диван период, нит бриге, нит памети.

ШТА БИ ПОРУЧИЛА ДАНАШЊИМ ДОМЦИМА?

Поручила бих им да уживају у сваком тренутку проведеном у дому, јер време брзо пролази и та искуства ће им заувек остати у сећању. Било је то једно незаборавно искуство које се дешава само једном у животу.

ДОМЦИ СА НЕОБИЧНИМ ХОБИЈИМА

ФОРМИРАЊЕ НОВОГ ПИСМА

Михаило Радовановић, ученик Математичке гимназије, своје слободно време користи правећи ново писмо. Како каже, овај хоби му је сасвим насумично пао на памет и научио га је много тога. «Идеја о прављењу свог писма потекла је из моје радозналости према лингвистици, пре свега зато што сам природњак и лингвистика је нешто с чиме сам се осећао повезано. Овај хоби омогућио ми је да сагледам лингвистику и језик на један комплекснији начин и са неког другог изобиља.» Михаило сматра да је језик као један моћан алат користан тек када му ми дамо на моћи, а то је када схватимо његов значај и комплексност, што му је овај хоби пружио.

КОМПОЗИРАЊЕ МУЗИЧКИХ ДЕЛА

Јована Ђорђевић, ученица Музичке школе „Станковић“, свој хоби почела је да развија само са девет година када су наставници у музичкој школи уочили да поседује изузетан дар за компоновање. Од тада Јована је наставила да негује свој таленат и 2024. године добила је признање за свој труд освојивши друго место на Меморијалном такмичењу „Андрија Чикић“. „Инспирацију за композицију добила сам кроз природу. Једног дана густа магла спустила се на моју терасу и када сам је угледала тај приказ ми је остао урезан у глави током компоновања“

ПРАВЉЕЊЕ ФИНОГНАМЕШТАЈА ОД ДРВЕТА

Како ученик Математичке гимназије, **Милан Рољевић**, сам наводи, своје умеће би пре дефинисао као процес учења него као хоби. Као дете волео је да барата основним алатима, али љубав према ономе чиме се бави данас јавила се тек касније, када је погледао видео снимак мајстора Френка Синантре и када се одушевио прецизношћу с којом је могуће користити алат. „Сматрам да је ово чиме се бавим изузетно корисно, с обзром на то да желим да ми ово буде професионални пут. У неким тренуцима заиста уживам, у неким мање, али су они неизбежни у целом процесу учења свих делатности.“

ПРОГРАМИРАЊЕ ВИДЕО ИГРИЦА

Заинтересованост за програмирање **Видаку Глигоријевићу** се створила у петом разреду када је научио компјутерски језик „скреч“ с којим је направио неколико једноставних игрица. Напредујући кроз нови свет програмирања Видак је научио и друге компјутерске језике који су му омогућили да своју машту испољи кроз прављење игрица. Убрзо је освојио трећу награду на такмичењу из информатике и рачунарства, што је представљало велики подстицај у његовом напредовању у овој области. Уписавши Математичку гимназију у Београду Видак је успео да прошири своје видике са могућностима које је школа коју похађа пружала. „Као област за матурски рад изабрао сам да програмирам своју игрицу, за коју сматрам да је мој најамбициознији пројекат до сада. Ову игрицу желим да реализујем већ дуже време и срећан сам што сам добио прилику да радим на оваквом пројекту.“

ВАШ ПОУЗДАЊ ПАРТНЕР У ДОМУ

Ако тражите стручну службу, наћи ћете је у згради 5/а. Ако је, пак, не тражите, она ће сигурно пронаћи вас. Просторије стручне службе најчешће посећујете када имате неки проблем па тражите помоћ, ако сте позвани, ако вас је васпитач упутио, ако имате проблема са цимерима, картицама или ако просто желите да закажете машину за прање веша. ☺

Шта стручна служба заправо ради? Пре свега, то је тим који вас прати од тренутка када уђете у дом, прати вашу адаптацију на живот у дому, велики град и школу. Ми смо ту, заједно са вашим васпитачима, да вас подржимо на путу вашег одрастања, све до матуре када нам зрели, паметни и лепо одлазите у нову животну авантуру са хиљаду драгих домских успомена. Уколико се суочавате са школским, породичним, каријерним, социјалним или љубавним изазовима, куцните на врата наше канцеларије. У исто време, не заборављамо ни ваше васпитаче, стално их бомбардујемо плановима и извештајима, израђујемо документа установе, и активно учествујемо у раду тимова.

Када уђете у просторије стручне службе, са десне стране у радно време затичете **Ољу** – добродушну и веома пријатну особу која се, између осталог, бави вашим картицама и уплатницама и брине да случајно не останете гладни уколико изгубите домску картицу. Ту је и **Цеца**, која координише рад васпитачне и стручне службе, има одговоре на сва домска питања и главна је за решавање кризних ситуација. Заједно с тим, Цеца воли музику и, у слободно време, уме да напише и коју духовиту песму.

Са леве стране налази се канцеларија психолога **Лене** – увек позитивне, одговорне и стручне особе која је ту да вам пружи по-

дршку и помоћ (ако она не успе да вас изведе из кризе, не знамо ко ће ☺). Лена је та која уредно поставља све актуелне информације о домским догађајима на друштвене мреже и води новинарску секцију. Са Леном тесно сарађује и педагог **Вања**, која је увек ту за вас, прати и анализира ваш школски успех, бави се маркетингом дома, јурењем васпитача за планове и извештаје и моли Бога да не направите неку већу глупост па да мора дисциплински да вас гони, увек гласа за превенцију, ненасилну комуникацију и договор. Наш трећи стручни сарадник је библиотекарка **Славица** која је задужена за издавање књига, организацију библиотечке секције и културни живот дома, а као дугогодишњи васпитач, увек вам је на располагању за било који вид подршке.

Како се, након тридесет година рада у дому, Цеци ближи одлазак у пензију, питали смо је да нам опише своје радно искуство и шта јој је највише значило током целе каријере:

„Све ове године делују ми као да су пролетеле. Посао у дому је динамичан, занимљив и стварно прелеп. Сваке школске године стижу нам нови ученици, који су практично још деца, мало збуњена, јер одлазе од куће и стижу у нешто потпуно ново. Онда са сваким даном и годином пратите као одрастају, да би на крају излазили као зрели и одрасли људи. Дом им практично постане "друга кућа". Неки од њих се често јављају, преносе нам информације о студирању, неким успесима или личне и породичне ствари које су им важне. Када се осврнем на све ове године у Јелици, чини ми се да сам имала велику срећу што сам радила занимљив и леп посао у оваквом окружењу, са "захтевним" али паметним и занимљивим тинејџерима, као и са приврженим и одговорним колегама.“

КЛУБ "ДОМ"

Журке и изласци су једна од главних обележја тинејџерског живота, а хитови, љубави, проводи и познанства из изласака су успомене која остају заувек записане у нашим сећањима. Зато се ми домци увек нервирамо када из изласка морамо да се вратимо до 12 сати или пак уопште не изађемо. Решење тог проблема су нашли домци Павле Бешевић, Немања Станојевић, Иван Игњатовић, Ђорђе Јовановић и њихови сарадници. Наиме, ови предузимљиви домци су у своје руке преузели нешто што се у дому и Ученичком парламенту већ дуго крчкало-организовање домских журки. У ексклузивном интервјуу за ДОН објаснили су нам како изгледа процес организовања једне домске забаве, какви су утисци ученика и који су планови за будућа дешавања.

„Дошли смо на идеју прављења журки, јер и ми сами волимо да идемо на њих и да лудујемо. Мислимо да би сва деца у дому требало да имају неку забаву и свима би требало да се обезбеде изласци, јер је у Београду то мало скупо, а понекад и неизводљиво због ограничења изласка до 12 сати. За сад смо организовали један маскенбал и можемо рећи да се људима свидело. Искрено, нисмо очекивали да ће људи доћи у костимима, али се испоставило супротно. За Нову годину је била спремљена још једна журка, али смо је отказали због ситуације са блокадама. Цео процес постављања је трајао око 2-3 дана - расвета, струја, столови, шанк - све смо то уклопили како бисмо оставили што бољи утисак и омогућили свима да се осете као да су у правом клубу. У плану имамо још доста журки са различитим темама. А какве су теме у питању, то ће остати тајна. Битно је само да домци дођу у што већем броју, а ми их нећемо изневерити - у то смо 100% сигурни.“

Студирам на Електротехничком факултету у Београду, а у дому сам боравио четири године током школовања у Математичкој гимназији. Када помислим на Јелицу, сетим се најзанимљивијег периода свог живота. У дому никад није досадно, увек се нешто дешава и увек се може наћи друштво било шта било то учење, играње друштвених игара или играње кошарке. Таква пријатна атмосфера се ретко где налази, али у дому је има свуда. Тренутно живим у стану који делим са два пријатеља са којима сам делио собу у Јелици све четири године. Сматрам да ћу на пријатеље које сам стекао у дому увек моћи да се ослоним, а и да им се обратим ако ми је некад потребна помоћ. Истина је да није увек лако у дому али све је то утицало на нас да postanемо бољи и спремнији за будући живот. Када ме питају да ли бих поново отишао у Јелицу, увек поносно и сигурно одговорим да бих, зато што је она обележила један диван део мог живота.

Лука Менđer

Драги моји домци, драго ми је да сам и даље део приче о месту које ми је увек било друга кућа. Морате да знате да ћете тек када одете из Јелице схватити колико су ти „сасвим обични дани“ остали дубоко урезани у вашем срцу. У овом периоду који није лак, јако мало елемената игра круцијалну ствар у вашем животу.

Морате да знате да је бити доследан, борбен за правду и истину битније од било чега. То је оно што треба да вам буде најсјајнија звезда ка којој тежите, коју пратите, и од које никада не одустајете. За неколико година неће бити важно да ли нисте урадили добро пријемни или сте можда паузирали годину. Биће једино важно да ли сте се борили за праве вредности, да ли сте се трудили да превазиђете све препреке у животу да бисте успели и да ли сте, како би Орвел рекао, имали ту слободу да кажете да су два и два четири, а све остало следи само по себи. Желим вам да уживате у Јелици, да се дружите, учествујете на секцијама и одлазите на домијаде а Јелица ће вам, сама по себи, пружити незаборавно искуство.

Сања Ђорђић

Године које сам провео у Јелици биле су ризница успона и падова, емотивно турбулентно доба - одрастање. Неизмерно сам захваљан што сам их провео уз екипу домаца са мог спрата. Старијих који су ме прихватили, бодрили, и саветовали, такмичили се са мном из математике, као и млађих којима сам покушао да пружим исту подршку и оставим позитивну поруку. Заувек ћу памтити

Јован Николић

КАКО СТЕ, ШТА РАДИТЕ?

вице из мензе, недогледне разговоре о математици у учионици, и играње Авалона сваке ноћи. И поред свих буђења, недостају ми васпитачи. Волели су нас као своје и увек били ту за нас. Чак су и бринули да не останемо у учионици до касно или не заспимо грешком у погрешној соби. Сада сам студент Универзитета у Оксфорду, имам свој фриџидер, и неке чари Јелице попут чистиња собе у рано јутро коју је неко други улепио цедевитом остављам иза себе.

Гвоздек Лагчевић

Студирам модул индустријски дизајн на Факултету примењених уметности при Универзитету уметности у Београду. Рекла бих снови се остварују. Заправо на њима се мора вредно радити и упркос свему треба истински нешто волети и желити. При упису у средњу школу и долазак у дом започиње једно од најлепших поглавља у животу.

Размишљам о тешким, али лепим тренуцима. Увек се лепа памте, а забораве они тужни. Понекад смо плакали, али највише се смејали. Наше несташлуке и смицалице, изненађења и договорштине пролазимо сви заједно. Свако за себе, на свој начин, јединствен и посебан, а пак опет заједно чинимо једну нераскидиву целину и другу породицу! Спремни да порастемо као људи, да спознамо унутрашње ја, да пронађемо сопствени пут и позив у животу. На путу одрастања је битно да не изгубимо себе. А када одрастемо, да сачувамо у себи дух детета са великим срцем. Данас, полажем један од битнијих испита у животу, онај који се тиче свих нас, а то је како постати, бити и остати човек. Велико хвала читавом особљу дома „Јелица Миловановић“, мојим дивним цимеркама и доцимеркама.

Маша Микић

Одвајање од куће и долазак у Математичку гимназију и Средњу музичку школу „Станковић“ ни издалека нису били тако стресни као у мојим мислима. Иако нас је криза изазвана корона вирусом дочекала и у школи и у нашем Дому, заједништво које смо постигли и подршка васпитача и свих запослених учинили су да се осећамо лепо и да свако у себи пронађе оно најбоље. Из Дома највише памтим трчање и кашњење на доручак (за које су наше теткице ипак имале разумевања), кришом узимање додатног колача за време ручка, играње друштвених игара након учења у читаоници, дружење по собама, као и причање и смејање до касно у ноћ. Приредбе, журке и квизови су ми посебно лепа успомена. Припреме за школске обавезе и такмичења биле су повод да разменимо и удружимо наша знања, па ни најтежи задаци нису били нерешиви. Као студент Електротехничког факултета и Факултета музичке уметности, могу рећи да су стечена пријатељства и заједничко сазревање у окружењу Дома били најбоља припрема за животне изазове. А доживљаје ћемо памтити и препричавати.

Јован Николић

ЗАЈЕДНО у ПОДРШЦИ МЕНТАЛНОМ ЗДРАВЉУ

Подршка је кључна и сваком појединцу треба пружити снагу и алатке да превазиђе изазове. Важну улогу у подршци младима имају породица, школа, друштво и заједница. Посебно је важно да стручњаци и институције за ментално здравље буду лако доступни. Ментално здравље младих није само њихов изазов, већ задатак свих нас.

Обележавање Међународног дана менталног здравља у Јелици

Желећи да истакнемо значај бриге о менталном здрављу, у дому је одржана радионица „(ПО)брини се за ментално здравље“. Ученици су имали прилику да науче како да препознају психолошке потешкоће, шта учинити када

Ментално здравље је кључни део нашег целокупног здравља и благостања. Сви се суочавамо са стресом, притисцима и изазовима, било да су то школске обавезе, пријатељски односи, љубавни или породични проблеми. Иако је физичко здравље често у првом плану, ментално здравље има исту, ако не и већу важност, јер утиче на наше емоције, понашања, размишљање и свакодневно функционисање.

Међутим, у друштву често влада уверење да потражити помоћ када се осећамо психички лоше, значи слабост. То није тачно. Тражење помоћи није знак неспособности или слабости, већ храбрости. Храбрости да препознамо да нам је потребна подршка и да се боримо за своје емоционално и ментално благостање, као што бисмо то урадили и за физичко здравље.

се суочимо са тим проблемима, као и како да се ослободимо стигматизације и страхова у вези са тражењем помоћи. Током радионице, разговарало се о значају бриге о себи, као и о различитим техникама које је могуће применити, као што су: писање дневника, медитација, слушање музике, физичка активност и окруживање драгим и блиским особама. Ученици су подржани у томе да не оклевају да потраже стручну помоћ, уколико осете психолошке потешкоће.

Светски дан менталог здравља обележава се 10. октобра и то је добра прилика да се осврнемо на важност менталне и психичке стабилности. Брига о менталном здрављу је неизоставан део целокупне бриге о себи.

ОД РУШЕВИНА ДО СЛОБОДЕ

Дан 20. октобар 2024. године представља важан јубилеј – 80 година од ослобођења Београда у Другом светском рату. На овај дан, пре осам деценија, десила се Београдска операција, један од кључних тренутака на Балкану који је означио прекретницу у борби против фашизма.

Ослобођење главног града Југославије било је симбол борбе за слободу, уз огромне жртве које су поднели борци из Југославије, Русије и других земаља које су се бориле против нацистичке окупације.

Београд су ослободиле јединице Народноослободилачке војске и партизанских одреда Југославије под командом генерала Пеке Дапчевића, шпанског борца који је постао симбол отпора и храбрости. Ослобођење Београда било је заједнички подухват бораца из свих крајева Југославије, што није довољно често истицано, а њихова храброст и пожртвованост заслужују да буду упамћени. Готово 3.000 бораца дало је своје животе за слободу Београда и Србије, а њихове жртве чине темељ на којем почива наша слобода.

Београдска операција трајала је од 12. до 20. октобра 1944. године и била је део ширег војног плана Трећег украјинског фронта Црвене армије, као и Прве армијске групе НОВ и ПОЈ. Операција је усмерена на уништавање немачких снага у Србији, а удружени напади партизанских јединица и Црвене армије нанеле су тежак пораз немачкој војсци, што је довело до ослобођења Београда.

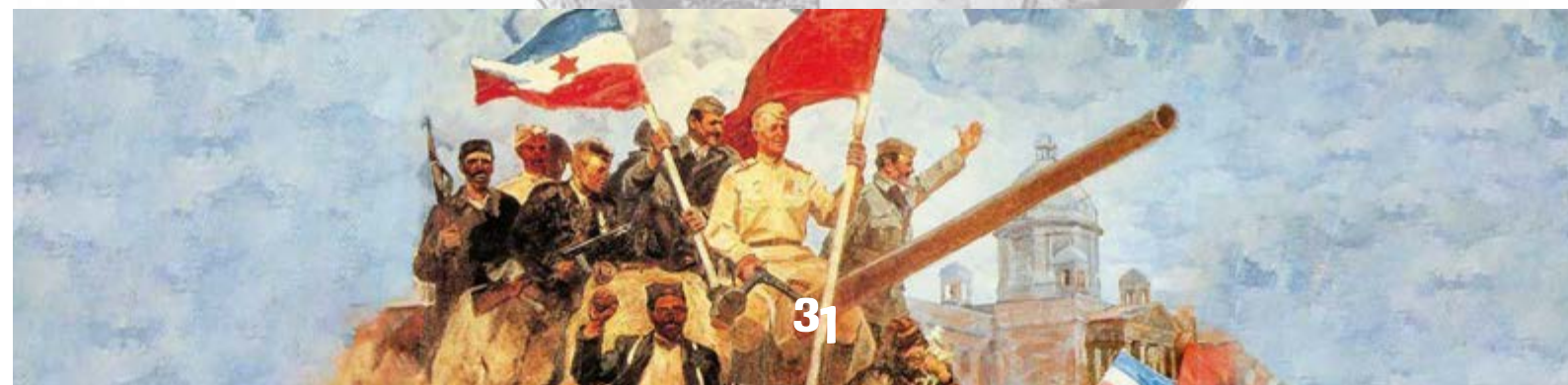
Ослобођење Београда значило је крај 1287 дана немилосрдне немачке окупације, а град је постао војни, политички и административни центар нове Демократске Федеративне Југославије. Нажалост, Београд је ослобођен, али у рушевинама – од 6. априла 1941. године, када је бомбардован од стране нацистичке Немачке, па до 1944. године,

када су савезничке снаге наставиле нападе, уништавајући остатке градских инфраструктура и наносећи огромне људске жртве међу цивилима.

Данас, 80 година касније, сећамо се тих дана с поштовањем, а Меморијални комплекс Гробље ослободилаца Београда 1944. године право је место за одавање почасти свим оним храбрим људима који су дали своје животе за слободу. Ослобођење Београда није било само војни успех, већ и симбол наде и борбе против зла, који је обликовао судбину целог региона.

Тако обележена годишњица, подсећа нас на храброст и жртву, али и на важност очувања слободе за коју су ти борци изборили.

ГЕНЕРАЦИЈЕ КОЈЕ ОБЛИКУЈУ НАШ СВЕТ

Како године пролазе, у дому ученика често можете приметити како се млади људи различито понашају, комуницирају и користе технологију. У исто време, одрастајући у различитим временским оквирима, миленијалци и генерација Z обликују начине на које перципирају свет и на које се повезују. Док миленијалци памте свет пре него што је технологија ушла у сваку сферу живота, генерација Z готово и да није искусила свет без интернета и друштвених мрежа. Кроз њихово међусобно упоређивање, можемо боље разумети како различити приступи животу и свакодневним изазовима обликују младе људе.

КО СУ ОНИ?

Миленијалци су они рођени раних 80-их до средине 90-их, одрасли уз CD-ове, и прве Nokia телефоне. Са друге стране, Генерација Z обухвата оне рођене касних 90-их до раних 2010-их, који не знају за свет без интернета и друштвених мрежа.

СЛИЧНИ, А ТАКО РАЗЛИЧИТИ

Једни и други су зависни од технолофије, али на различите начине. Миленијалци су своје дигиталне вештине стекли кроз

играње "Pasijansa", "Pac-Man" на Windows 98 i XP. Док генерација Z туторијале не гледа, јер "све знају". Главни кривац тога је доступност технологије. Миленијалци пишу дуге описе на Instagramu, цитати-ма попут "Живот је путовање, а не дестинација", за које Ген Z тврде да су "Cringe". "Cringe" је термин који највише можемо да приближимо трансферу блама. Ген Z користи криптичне реченице као што је "POV: не занима ме".

Једна од највећих разлика је у томе како користе друштвене мреже. Миле-

нијалци су одрасли у доба Facebooka и Instagrama када је све морало да изгледа савршено, идилично. Ген Z више циља на аутентичност и спонтаност, користећи Tik Tok. Где су у стању да сниме видео о сну који су сањали чим се пробуде

Разлике су и у радном приступу. Миленијалци у опитимистични, воле тимски рад и "Hustle kulturu" (култура која људе тера да раде брзо и ефикасно). Генерација Z је ипак практична и ставља ментално здравље испред свега. Једна анкета је показала да чак 75% Ген Z припадника бира флексибилан рад од куће, док Миленијалци воле напорне састанке у канцеларији.

Такође се може приметити да су миленијалци као деца били много више друштвени и имали су више пријатеља. Више су били спремни да ризикују и да мисле да су зрелији него што јесу. Некада би били изненађени када ствари се ствари не одвију онако како су замислили. Ген Z деца углавном имају своју "основну" групу пријатеља са којом се држе годинама. Реко би се да они имају више песимистични став. Више су опрезни и приватни чак и неђу собом.

РАЗЛИКЕ КОЈЕ НАС ПОВЕЗУЈУ

Иако миленијалци и генерација Z имају своје специфичности, било у приступу технологији, комуникацији или свакодневним навикама, јасно је да оба ова нараштаја обликују свет у којем живимо. Док миленијалци са својим оптимизмом и жељом за напредовањем доносе енергију која покреће промене, генерација Z уноси нову димензију кроз своју аутентичност, практичност и бригу за ментално здравље. У дому ученика, и једни и други доносе своје вредности, идеје и ставове, обликујући заједнички простор кроз ме-

ђусобну интеракцију. Разумевање ових разлика може нас учинити отворенијим за друге, богатије у искуствима и спремнијима за изазове које пред нас доноси будућност.

ДОМ УЧЕНИКА КАО МЕСТО СУСРЕТА ГЕНЕРАЦИЈА

Дом ученика није само место где млади бораве током школске године, већ и простор где се различите генерације сусрећу и обликују заједничке вредности. Као што смо видели кроз поређење миленијалаца и генерације Z, у дому се ова два нараштаја сусрећу, размењују искуства и уче једни од других. Миленијалци који су некада боравили у дому данас доносе своје животне ставове и искуства као васпитачи или стручни сарадници, док генерација Z, тренутни ученици, уносе свежину, нове технологије и другачији приступ свету. Ова динамика чини дом ученика јединственим местом где се прошлост и садашњост сусрећу, а млади уче како да се повежу са светом на свој начин, уз подршку и разумевање других генерација."

На крају, без обзира на све разлике, и миленијалци и генерација Z имају заједнички циљ – да унапреде свет и створе бољу будућност, са жељом за растом и променама.

ИНКЛУЗИЈА, АЛИ САМО НА ПАПИРУ: КОЛИКО СУ ШКОЛЕ У СРБИЈИ ЗАПРАВНО ПРИЛАГОЂЕНЕ ДЕЦИ СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА?

Неретко можемо чути да се инклузија истиче као један од кључних приоритета када се говори о образовању. Али, шта је реалност? Да ли су у нашим школама инклузивне политике само декларативне? Деца са посебним потребама и даље се суочавају са бројним препрекама, од неприступачних простора до недовољно обучених наставника, што доводи у питање колико је наш школски систем заиста спреман да одговори на њихове потребе.

Сама реч инклузија означава укључивање, а у контексту школства она подразумева омогућавање деци са сметњама у развоју да учествују у едукативним, културним и забавним активностима.

ФИЗИЧКА НЕПРИСТУПАЧНОСТ

Први, и можда најлакше уочљив, проблем је тај да школе и њихово окружење, попут школског дворишта и терена, нису приступачни особама са инвалидитетом. Члан 13. Закона о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом наводи да су објекти у јавној употреби, у које се убрајају и објекти у области образовања, у обавези да изврше техничку адаптацију објекта неопходну да би се услуга пружила кориснику са инвалидитетом. Сведоци смо тога да нису све школе адаптиране сходно потребама ученика и запослених са инвалидите-

том (недостатак рампи, прилагођених тоалета...). Овај недостатак често искључује децу из образовног процеса и намеће додатне трошкове породицама које морају да траже алтернативе или прилагођавају постојеће услове на сопствену иницијативу.

НЕДОСТАТАК СТРУЧНО ОБУЧЕНОГ ОСОБЉА

Наставници су кључан фактор успешне инклузије. Нажалост, многи од њих немају алате и знања неопходне за рад са децом са посебним потребама. Семинарима и обукама се ретко приступа системски, а индивидуални напори просветних радника нису довољни да компензују недостатак институционалне подршке. Уз адекватне обуке, наставници би били много спремнији и сигурнији када је реч о прилагођавању наставних метода различитим потребама ученика. Ту су наравно и дефектолози, као неопходни стручњаци за рад са децом са посебним потребама.

ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ: ТЕОРИЈА Vs. ПРАКСА

Индивидуални образовни планови (ИОП) замишљени су као решење за пружање персонализоване подршке сваком детету, али њихова имплементација често остаје само формалност. Учитељи и наставници често су преоптерећени администрацијом, а школе немају додатне ресурсе, попут педагога и дефектолога. У пракси, ИОП се често своди на минималне измене у односу на стандардни наставни план, што не одговара реалним потребама деце. Када би се већа пажња посвећивала изради индивидуалних образовних планова и њиховом спровођењу, образовање би било подигнуто на виши ниво.

ИНТЕГРАЦИЈА У ДРУШТВО

Предрасуде и неразумевање од стране других ученика могу бити велика препрека. Едукација и сензибилизација међу вршњацима неопходне су како би се ти невидљиви зидови срушили. Програми за развој емпатије и разумевања међу децом су ретки, а друштвена стигма често остаје непоколебана. Сматрам да ако би сличне иницијативе биле покренуте у вртићима и школама, будућност би била много лепше место.

ФИНАНСИЈСКА СИТУАЦИЈА У ШКОЛАМА

Један од кључних фактора који доприноси недостатку инклузије у школама је лоша финансијска ситуација. Већина школа ради с ограниченим буџетима, што значи да немају средстава за прилагођавање простора, ангажовање додатног стручног особља или набавку специјализоване опреме. Овакво стање дефинитивно отежава спровођење било каквих реформи, а деца са посебним потребама остају међу највише погођенима овим недостатком ресурса. Неопходни корак је повећање буџета образовним институцијама како би се квалитет наставе подигао за све ученике и запослене.

Да би инклузија била стварна, потребне су корените промене на више нивоа. То подразумева, осим већ поменутог и сарадњу између школа, родитеља и стручњака. Све то захтева промене и у контексту закона, али и у друштвеној свести.

У 21. веку, свако дете заслужује квалитетно образовање. Зато је инклузија јако битна. Уз подизање свести и апел на побољшање услова верујем да значајно можемо унапредити образовни систем у Србији.

СРЕДЊОШКОЛАЦ ЈЕ ПРИСУТАН

У свету где се деца рађају са телефонима, у ком се телефон посматра као продужетак руке који више не служи само као средство комуникације, већ помагало у које уздамо цео свој живот, документа, податке, са којим можемо да поручимо ручак, спремамо испите, размењујемо савете, искуства итд, стати чврсто и рећи: „Не желим више да будем роб ове машине! Одричем се телефона!”, представља прави подвиг, на који је ретко ко спреман да крене. Зато сам ја, обичан средњошколац, одлучио да свој летњи распуст проведем без телефона и дигиталних средстава и да своју одлуку, која је у данашњем свету једнака некадашњем путу на Месец, документујем.

Почетак овог “експеримента” био је као и све друге нагле промене – тежак. Одрекао сам се нечега што

је за мене била свакодневница, а то је дангубљење на телефону. Више испред мојих очију нису светле иконице тако познатих апликација и игрица које су ми пружале комфор и утеху, већ мој сопствени живот, али из неке тада потпуно непознате перспективе.

Тек тада сам постао свестан свог проблема, схватио сам да користим телефон као одбрамбени механизам. Узимањем телефона кадав нам је непријатно, или када нам је досадно, ми тражимо некакав осећај лагодности, а заправо суштинску лагодност добијама онда кад скупимо храброст да се укључимо у дешавања око нас, да крнемо разговор са људима око себе и да се осврнемо на оно што нас окружује. На тај начин спознајемо и себе и друге.

Након неколико дана осећао сам се присутније

у сопственом животу, протицао је испред мене, могао сам да му видим сваку ману и предност јасно. Телефон ми је све мање био потребан, осећао сам се као да сам отворио врата другој димензији. Време као да се проширило, у једном дану више није било само 24 сата, већ хиљаду!

Али, као и сваки експеримент, и мој је морао да има свој крај. Када се распуст завршио, знао сам да морам да имам контакт са родитељима због међусобне даљине, зато сам се вратио свом непријатељу, бившем пријатељу. Када сам га добио натраг, за мене више није имао никакав значај, као да је свака чар и магија изашла из њега. Више није имао ону слатку обману због које бих остајао будан ноћима и иза које бих се, као под штитом, скривао од спољашњег света.

Чудно је колико неке ствари могу да утичу на наше погледе на свет и навике. Чак иако изгледа немогуће променити нешто, видите да може. Потребно је мало самодисциплине и вере у себе. Зато, одрекните се од својих мобилних уређаја и екрана на неко време, ко зна, можда и ви за месец или два дана успете да промените свој поглед на свет.

СТРИПОВИ КОЈИ СУ ОБОЖИЛИ ЈЕДНУ ЕПОХУ

Стрипови су већ деценијама један од најпопуларнијих облика забаве и уметности широм света. Они представљају јединствени спој текста и слике, чиме стварају доживљај који привлачи пажњу читалаца свих узраста. Италијански стрип, посебно издавачка кућа Sergio Bonelli Editore, одиграла је значајну улогу у културном животу на просторима бивше Југославије, укључујући и Србију. Захваљујући јединственом стилу, незаборавним јунацима и доступности, ови стрипови су постали саставни део живота више генерација читалаца.

Италијански стрипови су на простор Југославије стигли педесетих и шездесетих година 20. века, када су издавачи попут "Дечјих новина" из Горњег Милановца препознали њихов потенцијал. Лако доступни на киосцима и превођени на српски језик, ови стрипови су убрзо постали хит. Најпознатији јунаци италијанског стрипа постали су култне фигуре у Југославији: Загор, борац за правду на Дивљем западу;

Текс Вилер, каубој са Дивљег запада; Мистер Но, пустилов из Амазонијске прашуме; Блек Стена и Командант Марк, борци за слободу Америке. Док насупрот њима постојао је и Алан Форд који је коментарисао и исмевао модерно друштво својим црним хумором. Италијански стрипови су успели да створе читалачке заједнице и клубове обожавалица широм бивше Југославије, па тако и у Србији. Многи млади су кроз ове приче развили љубав према читању и уметности. И данас, многи од ових јунака живе кроз нова издања и репринтове.

Стрип фестивали у Србији, који се одржавају недалеко од нашег Дома, често одају почаст италијанским стриповима, а ретки примерци првих издања се сматрају колекционарским благом. Италијански стрипови су оставили дубок траг у културној историји простора бивше Југославије. Јунаци попут Загора, Текса, Мистер Ноа и Алана Форда остаће заувек запамћени као хероји без граница.

ДОМСКИ БРОЈ

11

Број доцимера у вашој соби када имате храну.

1

Број цртица домског интернета.

100

Вероватноћа да ће у понедељак за ручак бити пасуљ, изражена у процентима.

65

Вероватноћа да ћеш заборавити картицу када кренеш да једеш и да ћеш морати да се враћаш по њу, изражена у процентима.

7.4

Вероватноћа да ће сви из собе бити присутни за време генералног, изражена у процентима.

0,01

Шанса да нађеш храну коју си оставио у фрижидеру клуба, изражена у процентима.

93

Шанса да ти неко украде павлаку из фрижидера, изражена у процентима.

0,9

Вероватноћа да има празан сто средом у мензи кад је пица, изражена у процентима.

23.5

Вероватноћа да ћеш успети да опереш судове пре него што ти цимер/цимерка скрене пажњу на њих, изражена у процентима.

12

Вероватноћа да ће бити слободних термина за веш машину кад ти хитно треба, изражена у процентима.

7.1

Могућност слободног кувала у клубу након што не стигнеш на вечеру због школских обавеза, изражена у процентима.

0.8

Вероватноћа да ћеш пронаћи празан тоалет у осам ујутру, изражена у процентима.

93.5

Вероватноћа да те пробуди туђи аларм два сата раније него што треба да устанеш, изражена у процентима.

98

Вероватноћа да ће интернет нестати у најгорем моменту, изражена у процентима.

2

Број мирно преспаваних ноћи у току недеље.

1

Оцена за собу на генералном после 2 сата чишћења.

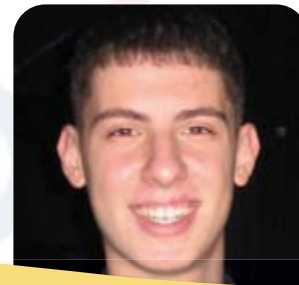
17

Број посета васпитача твојој соби ноћ пред тест.

4.2

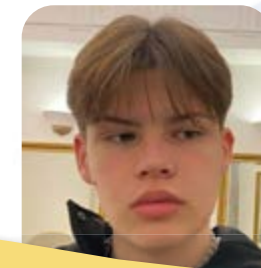
Шанса да ће бити салвета за време последњих пола сата obroka, изражена у процентима.

ДО~~М~~ЦИ

Душан Допуђа

„Данас се борим за идеје, а новине су моје утврђење.“

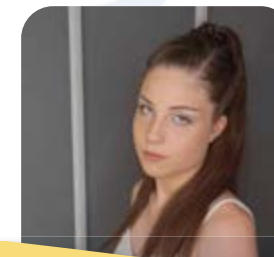
Урош Танасковић

„Нисам добар са саветима. Могу ли да дам неки саркастичан коментар?“- Чендлер Бинг”

Јана Јовановић

„フムパイ“

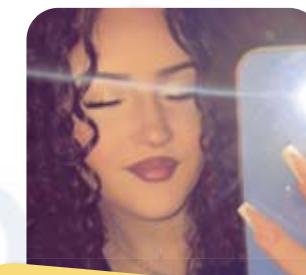
Нина Гавриловић

„Ако мене не интересује, онда није ни измишљено“

Михаило Алимпић

„За све моје људе!“

Вања Јовић

„777“

Михаило

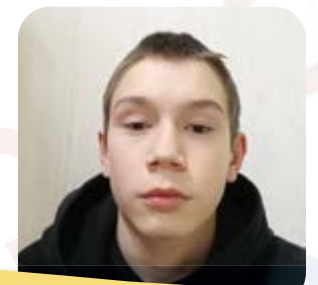
Радовановић

„Алармантна је брзина којом се приближавам стереотипу класичног штребера. Овом стопом, за годину дана ми неће бити спаса“

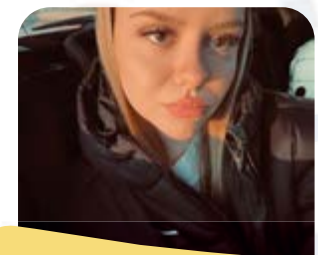
Дарија Челебић

„Људе памтим по крају, у почетку су сви фини“

Огњен Глишић

"20221215135"

Лара Вуковић

„Brazil, Morocco, London to Ibiza Straight to LA, New York, Vegas to Africa“- JLO

